

# Nuorttanaste

»Gæca dam Ibmel labba,  
gutte mailme suddo guodda!«

»Son dagai rafhe su ruosa  
varai bokte.«

No. 2.

Sad jakkegærdde.

»Nuorttanaste« maksa ovta kruvna jakkoda-  
gast, blaðde dinggujuvvu juokke poasta-  
rappe lutte.

30ad Januar 1906.

»Nuorttanaste« olgusboatta guovte gærde  
manost — dam 15ad ja dam 30ad bæive  
juokke manost.

## Audogasvuotta.

Čali I. C. Ryle, engelas bisma.

Lækgoson si harvvak gu-  
ðek audogassan šaddek.

Luk. 13, 23.

Mon im dieðe, gæn gitti dat mu  
ucca šallagaš joavdda. Mutto mon  
dieðam, atte i gavdnu oktage olmuš  
ædnam alde, gæsa dat ašše, man bir-  
ra dast sardnujuvvu, i berriči læt  
duoðalaš. Nuorra barnek ja nieidak,  
čurgodam-oaivak olbmak ja manak,  
naittalam ja naittalkættes olbmuk,  
guldaleket juokke okta, go mon dal  
din ouddi bijam dam stuora gačalda-  
ga: — **Galgakgo don šaddek audo-  
gassan?**

Lokke, mon arvvedam, atte don  
ječad anak kristalažžan. Don ik liko-  
ši jos adnujuvvuči ik ibmelbiettalægjen  
daihe bakenin. Don dovddastak, atte  
don oskok bibala oapo, atte don os-  
kok min bæstame riegadæme, su gil-  
lamuša ja jabmema, ja atte audogas-  
vuotta matta fidnijuvvut aivvestassi  
su bokte, ja buok dat læ duotta, ja  
riekta læ dam oskot. Mutto galggek-  
go dak duottavuodačak goassege dud-  
nji avkken boattet? Galggekgo dak  
goassege dudnji njalgodet? Ovtain  
sanin eelkket: — **Galgakgo don au-  
dogassan šaddek?**

Gal vægja læt nuft, atte don  
læk nuorra, dærvæš ja gievrra. Ik  
daide ovtage bæive læt dovddam gog-  
goge du rubmašestag bakčās. Ik ob-  
ba daide diettetge, mi skivasvuotta ja  
davdda læ. Don smietak ja rekenas-  
tak, moft don du fidnoidak boatte ai-  
gest galgak doaimatet, du mielast or-  
ro, atte jabmen læ gukken erit. Mut-  
to muite dadde, atte jabmen davja  
valdda olbmu su hørvamus ages sis-

te. Du bæivaš matta vuolas luoida-  
det, ouddal go don læk ollam du æl-  
lemad gaskabæivvai. Ucca boddoča  
gæčest satak don læk du hævdak sis-  
te. Ja go don gal dieðak, atte nuft  
læ, de jurdaš: — **Galgakgo don šad-  
dek audogassan?**

Jos don, lokke, vel læžakge rig-  
ges ja arvost adnujuvvum dam mail-  
mest, jos vel suitakge ruðaid ja buok  
dam maid ruðak sattek skappot, ja  
jos dust vel læge stuora gudne, ja  
ædnagak du rakistek ja gululašvuoda  
dudnji čajetek, de muite, atte rigges-  
vuotta i biste agalažat, dusse oane-  
kaš aike oažžok don dam adnet. Olb-  
mui læ mærrerduvvum okti jabmet  
ja dast mannel duobmo. Ja damditi  
jurdaš — **Galgakgo don audogassan  
šaddek?**

Don daidak læt vaivaš ja dar-  
bašægje. Dust illa læ dammaðe, atte  
don matak skappot aldsesad ja ma-  
naldasak berramuša ja biktasa. Don  
læk davja morrašest ja jeðdetusa dar-  
bašest. Don orok nuftgo Lasarus ai-  
ve baha gillamen; mutto čaða buok  
du vaijegvuðaidak jeðdek don ječad  
daina jurddagin, atte dak bæivek lop-  
pek farga. Don vagjolak boatte mail-  
me oudald, gost vaivašvuotta ja dar-  
basvuotta læba dovdamættoma. Mut-  
to jurdaš dušše ovta čalbmeravkkalæ-  
me: — **Galgakgo don audogassan  
šaddek?**

Daida dust læt skivas ja buoece  
rumaš. Don illa dieðak, mi bakčasta-  
ga læ ællet. Nuft gukka læ don dærvæš-  
vuodačaga læmaš, atte don mæsta  
læk vajaldattam, maggar dat læi.  
Davja čelkkak don iððedest: »Vare  
lifči ækket,« ja ækkedest: »Vare lif-  
či iððet!« Mutto muite siello: Jab-  
men i læk buok. Dobbe læ juoga hav-  
de donbælde. Damditi jurdaš: **Gal-**

**gakgo don audogassan šaddek?**

Lokke, mon rokkadalam du buok  
daina laðesvuodačain ja vaimolašvu-  
odačain, maid mon suitam, atte don dar-  
kelet guoratalak dam gačaldaga, maid  
mon dast læm du ouddi bigjam. Dui-  
na læm mon dast alggam sarnodet;  
dastgo mon dieðam, atta don læk ja-  
molaš, ja atte don okti galggak Ibmel  
duomostuolo ouddi loaidastet. Jos don  
rafhalaš jabmen galggak oažžot, ba-  
jasčuožžolet doaivoin, šaddek frian  
dovdujuvvut duomobæive ja agalaš  
ællem navdašet hærvasvuodačast, —  
de guldal dadde mu sanid ja guoratala  
mu gačaldaga: **Galgakgo don audo-  
gassan šaddek?**

Jos dat lifči gæpas ašše audo-  
gassan šaddek, dalle im lifče mon alg-  
gam duina dam aše birra sardnodet;  
Mutto lægo dat gæpas? Gæčadekop  
mi dal dam.

Jos mailme manai davalalaš jur-  
da sin logo birra, guðek audogassan  
šaddek lifči riektta, dalle mon im al-  
gaši du vaivedet. Mutto lægo sin jur-  
da dam birra riektta? Jos Ibmel i  
lifči su girjestes, bibalest čielggaset  
sardnom sin logo birra, guðek audo-  
gassan šaddek, dalle berrišim mon  
javotaga orrot. Mutto igo son dam  
læk dakkam? Gæčadekop mi dam.  
Mon aigom dast du ouddi bigjat ra-  
kis lokke, njællja oase daihe juogo:

1. Mi dat læ, atte olmuš læ  
audogas.

2. Dat boasto ibmardus, mi  
davalazažat radde mailmest dai ando-  
gasai logo birra.

3. Maid bibal čelkka audoga-  
sai logo birra.

4. Dai audogasai dovddomær-  
kak.

Lokke, jos don čuovok mu dam  
njællje oase čaða, de boadačak don



buoreb ibmerdet dam gačaldaga duodalašvuoda.

## I.

**Vuost gæčalam mon dast čilgit, mi dat læ atte læt audogas.**

Dat læ ašše, maid mi vuost fertep čielgasen oažžot; dastgo ouddal go don dieđak dam, de don ik sate vastedet mu gačaldakki. Mon matam dam ašest ibmerdet ovta dinga ja don fast nubbe. Mon dast muittalam dudnji, moft mon gavnam bibala dam gačaldaga vastedäme, mi dat læ, atte audogas læt, ja don ik darbaš mu dasto boastot ibmerdet.

Audogas læt i læk dušše dovdastet ja ječas gočodet kristalažžan. Dust gal ožžuk læk buok kristalašvuoda dovddomærkak, ja almaken maŋašassi satak don gadotussi mannat. Don oažok læt gastasuvvum dam kristalaš girkost ja Hærra altarguossen læt, dust oažžo maidai læt kristalašvuoda dietto, ja don oažžuk adnujuvvut ærain kristalažžan, ja almaken buok du cellembeividak matak don læt okta vuoinalažat jabman siello ja maŋašassi gavdnujuvvut Kristusa gurot bæle. Dat i læk audogasvuotta, rakis lokke. Audogasvuotta læ juoga aleb ja čiegnalæbbo go dat.

Dat, atte læt audogas, læ, atte olmuš dam ællemest juo læ bestujuvvum **suddo vælgest** osko čađa Jesus Kristus min bæstamek ala. Dat læ, atte olmuš suddoides læ andagassi ožžom, vanhurskesen dakkujuvvum ja bestujuvvum juokke suddo vaiddaluast osko bokte Jesus vara ala. Juokke okta, gutte osko Hærra Jesus ala, læ audogas olmuš, son i galga lapput, mutto agalaš ællema oažžot. Dat læ dat vuostas oasse audogasvuodast, ja læ dego vuoddo dam ænebi, mutto dat i læk vel buok.

Dat, atte læt audogas, læ dam ællemest juo bestujuvvut **suddo famos**, daggo bokte atte olmuš læ ođđasist riegam ja bassen dakkujuvvum Kristusa vuoinast. Dat læ frian dakkujubme suddo mailme ja bær galaga valdest, ja dat daptuvva daggo bokte, atte olmuš oažžo ođđa luondo, maid Bassevuoina su sisa læ dugjum. Dat olmuš, gutte dam lak kai læ ođasmattujuvvum, læ okta audogas siello. Son i galgga lappat. Son galgga sisamannat Ibmela riki. Dat læ audogasvuoda nubbe oasse.

Mutto dat i læk buok.

Dat, atte læt audogas, læ, atte olmuš duomobœive frian læssa **buok suddo hirbmos rangastusast**. Olmuš dovddujuvvu dalle rangaškettesen, bassen, suddotæbmen ja ollesen Kristus siste. Go ærak agalažat dubmijuvvujek, de oažžo audogas olmuš gullat daid jeddeægje sanid: »Bottet deiki di buristsivdneduvvumak.« Kristus min dalle dovdda mannes ja su rakis balvvalægjenes.

Lassetuvvu.

## Moadde sane vastadussan dam olbmai, gutte jallas osko birra læ čalam „Nuorttanastest.“

Smavaset læm mon vuordašam, atte soames »Nuorttanaste« lokkin lifči vastedam duom gukkes callagi jallas osko birra, mi manai ædnag nummeri čađa mannam jakkegærdest. Mutto dam ragjai im læk vel oaidnam ovtage vastedäme. Mon im læk mikkege erinoamaš avisadi čallid, almaken dovdam, atte dast im satte aibai javotaga orrot. Okta darogiel sadnevajas dagja: »Hvo som tier han samtykker.« (gutte javotaga orro, son dokkita). Mon im burist dokkit duon Dænodaga olbma čallaga, dam diti im satte orrot javotaga. Gal vægja læt nuft, atte olmai læ, nuftgo ješ dagja, čallam buore ulmest; mutto vissa dast maidai læ læmas angervuotta, vaiko vel i daido mielde.

Mon im dast aigo sanest sadnai olbma čallaga dutkat; dastgo mu mielas orro, atte olmai ollo sanid læ adnam, mutto uecan dadde cækkam.

Čielggaset oidnujuvvu olbma čallagest, atte son moaitta læstadialažaid, ja son daid goččoda jallas oskolažžan gollegalbe birra dansijægjen, Efesalažai diana-balvvalægjen ja orro moesta vel vigatæme daid Muhamedanalažange. Olmai govatalla famolažat, ja mon læm vuorddam, atte son vissa farga čajeta migjidi, »Nuorttanaste« lokkedi ja doalledi, goggo læstadialažak læk čagjadusast. Mon jurdašim, atte daid hirbmos stuora govai maŋnel fertte čajetuvvut juoga stuora čagjadusaide erinoamašet oapo bælest. Mutto mon læm duššas vuorddam. Dušše læm oaidnam jallas osko ja

værre oapo birra sardnomen, ja dam atte ædnagak legje dansijægjek Aron gollegalbe birra, ja ædnagak adne arvost Efesalažai diana, ja ædnagak legje Muhamedanalažak. Ja danditi go si legje nuft ædnagak, de læi sist nuft stuora fabmo. Ja orro olmai maidai nuft ibmerdäme, atte go læk ædnagak ovta bæle, de fertte sist læk boastot, daihe nuftgo ješ dagja jallas osko.

Læ galle nuft læmaš juokke mailme aiggai, atte ænas oasso olmuin æi læk dattom duottavuoda oamastet æige doattalet; mutto almaken čajeta sikke basse čala ja girkkohistoria, atte muttom aigid læk ædnagak vuostaivalddam Kristus evangelium. Ouddamærka diti vuostas helludakbœive, go golbma duhat sielo bigjuje særvegoddai ovta bæivest. Ik alma don Dænodaga olmai goit duosta cækket, atta dam golma duhat olmast læi jallas osko. Mon im æpedgal, atte dam aigege gavdnujegje daggar olbma, gæk goččodegje vuostas helludakbœive særvegodde jallas oskolažžan: dastgo mon oainam Paulusa cælkemen, atte ruosa evangelium læi bakenide jallavuottan ja Judalažaidi værranussan. Mi læi dasa sivvan, atte nuft læi? Mibe oera go dat dovdos ašše, atte lundolaš olmuš i arvet dam, mi Ibmel Vuignji gulla, su čalmest læ dat buokten jallavuotta. Su vaibmo goallo, ja son i oaine dam oamana, mi Sionest læ bakaduvvum, ja go son muttomijn gæčala guovllalet dam oamana rera čađa, de oažžo son dušše suova čalmidi.

Loapa gæččen su gukkes čallagest dagja Dænodaga olmai:

»Mi dovddap maidai aigestamek  
»ovta særve, mi læ hui vuoina  
»laš, ja dat goččujuvvu daina  
»gudnejattujuvvum namain læstadialaš særve. Si jottek maidai  
»dai ædnam ja čači mielde dakkam diti ovta ođda særve.

Mudnji dakka dast halo jærrat: Gost læ dat ođda særve, maid læstadialažak læk rakadam. Læstadialašvuotta læ dal bagjel 50 jage boares Sameædnam, ja dam aige sisa alma lifči læmaš dille servid rakadet, vaiko man ollo; mutto gost læk dak særvek?. Ikgo don John Samuelson dieđe, atte Læstadius læi pappan Suoma statagirkost ja bisoi danen su jabmen bæives ragjai? Don læk ječ du



čallagistak cækkam; Nuft go laidejæg-jelæ, nuft læ maidai særvvegode. Vissa don dieđak maidai, atte buok læstadialaš sardnedægjek læk stata girko lattok. Gost ja goas læk don oaidnam, atte læstadialažak læk cærranam erit min lutheranalaš girkest ja rakadam »odda særve«. Odda særvven girkkolažat arvvedep mi davalažat daggariđ, guđek sierra særvvegode rakadet, daggo bokte atte si olgusman nek statagirkost ja ječa adnek luttetek sikke Hærra ække laža ja dai æra arbmogaskaomid; mutto gost oainak don læstadialaš čoaggalmasain daid dingaid adnujuvvumen. Alma don, gutte læk dobbe dai ædnak læstadialažai gaskast (du ječad guoratallama mielde), læk oaidnam, atte statagirkost læstadialažain læk sin arbinogaskaomek.

Go dam dieđak, moft matak dalle heivolažžan gavdnat odđa særve birra sardnot?

Daida dust dat oaivel læt, atte go moridus sadda girko jabma lattoi særvvest, de læge odđa særve, jos dam jakak, de dalle gavnak ollo »odda servid« min ædnamest. Buok moridus Norga girkest matta læt dalle okta sierra særvve, maidai dat stuora haugianalaš moridus, mi mannam jakkečuode algost bagjel min ædnam manai.

Dal mon hættam dam, havvai, amam mon ila ollo saje valddet min ucca blađacæst. Mutto mon im læk vela gærggam sarnodamest Denodaga olhmain. Daidam juo ollet fast boatte nummari. Im dieđe vissa.

Lasetuvvu.

### Boatte stuoradiggevallijim birra

čalla oapatægje ja redaktor A. Larsen »Sagai Muittalægjest«, atte lifēi vuogas daihe burist soabaši, atte samek dam have valljisegje ja vuolgaťiēi ovta sabmelaža stuoradiggai. Orro gal minge mielast, atte dat lifēi vuogas. Min dieđost i læk samin vela goassege læmas oudastolmai (representanta) stuoradiggest.

Mist læ dat jakko, atte avdnasak, dokkolaš olbmak, gavdnajek marga Sameædnamest. Mi dast namatep muttomid, gæid mi burist dovddap. »Sagai Muittalægjest« namatuvvu Sabbai Issa, oapatægje ja lukkar Unjargast. Mi dam olbma æp dovda nuft ollo, atte mi su birra sattep mai-

dege cækket. Dat, atte dam olbmast læ ollo skuvllaoappo, dasa mi æp bija nuft stuora arvo, vaiko mi galle guorraset dasa, atte oappo læ buorre ja avkkalaš. Mutto dat buoremus oappo læ dat, mi ællema ja gurratalhujume skuvlast oppujuvvu. Dak olbmak, gæi mi dast namatep læk čuovvovažak:

1. Oapatægje A. Larsen, »Sagai Muittalægje« redaktora. Son læ čielgga sabmelaš, ja buokain, gæi mon Samiædnamest læm dæivvam, læ son dat angeramus olmai barggat sami olmuščærda bajedet.

2. Josef Isaksen Garasjogast. Dam olbma læm mon dovddam amtskola beivi rajest. Son læ Garasjoga lukkar rokke bardne ja læ læmas ordførare Garasjogast daina maņemus ja gin.

3. Nils Pavelsen Tanast læ maidai okta dokkalaš sabmelaš.

4. Henrik A. Henriksen Lavvonjargast, Tanast maidai dokkeči.

Ja ovta mon vela namatam; mutto son læ boares, ja vissa i obba vuolgašige stuoradiggai. Su namma læ Samuel Samuelsen Radđovuonast, Tanast. Ædnag jagid læ son skuvllalbmama vaivalaš bargo doaimatam sikke Tanast ja Alategjuvuonast. Juokke have go mon dam olbma baikest læm fidnam, læm mon šaddam jurdaset Transvaalpræsident Kruger ala, ja mon læm ferttim cækket: »Jos lifēi Samiænam republikka, de die lifēi præsidenta. Die læ agja sami našomast, gutte ællema ja guoratallama skuvla læ važžam, ja gutte galle dietta Sameædnam darbašvuodaid, ja sust i læk uccan vel girjediettoe. Mutto nuft go son ješ okti mudnji celki: »Mon læm ila boares.« Son læ boarasmuvvam dal, jos riehta mon muitam læ son bagjel 70 jage. Damditi jakam mon, atte son i vuolgaši stuoradiggai, jos vel saddijuvvušige. Vuoiņa naveak galle læk agjast ain buore.

### Gukken ja lakka.

12,000 ruotalaš boccek læk bakkim Guovddageinoi. Samek dobbe ferttijek bataret boacoceloidæsekguim erit, amašek sin boccek sækkanek ruotalaš bocceiguim!

Amtmanne læ bijam iskama, ja

Guovddageino lensman gæččala daid bocceuid ruoktot vuogjet Suoma raje bagjel.

### Kommunai vælgge Samiædnam amtast.

Mi jakkep, atte mangas min lokkin halidek gullat, maggar juolge alde dal guttege kommune læ. Mi aig-gop dast vuollelest muittalet, ollo go guđege kommunest læi vælge las januara 1904. Dam rajest læ diettalas muttom kommunaidi lassanam vælgge ja soammasin fast uccanem. Mutto dat læ almake suotas gæčadet, moft guttege kommuna guovte jage gæčest čuožžoi.

Komunai namak.	Vælgge 1/1 1904.
Alategjo	45333 kr.
Dalbmalufta	31100 „
Lappe ja Aksovuodna	13703 „
Hasvika	7090 „
Hammerfest gaddesuokkan	19755 „
Rakeravjo	19075 „
Muosægjo	19458 „
Kjælvika	6425 „
Goakgiedde	12999 „
Davvesida ja Kjøllevuodna	5156 „
Dædno	14780 „
Unjargga	6600 „
Buolmak	1600 „
Davve-Varjak	7750 „
Madde-Varjak	26331 „
Vargai gaddesuokkan	27679 „
Guovddageidno	Vælgetaga
Garasjakka	1352 „
Hammerfest gavpug	170650 „
Vargai gavpug	79215 „
Čaččesullust	85000 „

Okti buok 601051 kr.

»Sagai Muittalægje«

### Suomaenam.

Petersborgast telegraferijuvvu, atte ruosa kæisar smavasæt ain miēdeta Suoma gaibadusaidi. Maidai læ son miēdetam dasa, atte dak ruošalaš ammatolbmak, mak Bobrikoff radđem-aige bigjuje Submi dal lonotuvvujek Suobmelažaiguim.

### Hammerfesta

komunastivra læ biettalam vine ja vuolagvuovdem- vuoggadvuoda hofallain. Dat læi burist dakkjuvvum.





### Garradalkke

læ daina manemus aigen læmas mad-den Norga. Dampak læk senkim hui ollo. Manga dampæ læk coakkasi ala mannam, ja dampæ-selskapek læk stuora vahaga ožžom.

### Finmarko bivddo.

Čaccesullost telegraferijuvvu 26ad bæive dam manost, atte Lappest goddujuvvu 250—800 kg. Ivarværast 250—400, Boaresværast 150—300, Nufsfjorast 100—300, Hasvikast 200—300, Honesvæges 100 Sørværast 300—600, Skippanæst 140—220, Kjøllefjorast ja Skjötningbergast læ buorre bivddo, 400—1200, jamma 600. Okta skeita 1600 kilo. Sieidavuonast 300—600, Čaccesullost 150 kg.

Garradalkke hetti bivdo manga sajest.

### Goavddagainost

gullu, muittala okta dærogiel avisa, æmbo vaiddalus go goassege ouddal boacosuoladæme birra ja merkima birra amas boccuin. Dat fidno doaimatuvvu stuora mærest, nuft atte dat olle dal bænta rievdam mærrai. Boaco rievain čappujuvvujek mæsta aibas erit bælljid.

Okta daina buok verimubahadakkinn bissoin duosto buokaid, guđek lakkaneke su sida viežžam diti sin lappum boccuin. Go son læ soaldat cælkka son, de sust læ vuogadvuotta bæččæt giedaid ja julgid erit buokain, gæin son ješ sitta. Oanekas aigest læ son lasetam su ælas 150 rievduvvum boccuiguim.

Muttomak daina bagjeolbmuiin, guđek vahaga læk gillam, læk politimæistar væke bivddam, ja son galgga læt vuolggam bajas. Nuft goit muittaluvvu.

### Otto Sverdrup,

Nordpola jotte i ožžum sat pension. Sturadigge i bevilgim dam 3000 kr., mi læi occujuvvum.

### Professornagga.

Gukke læ dat naggo bistam girko alemus ammat olbmai gaskast, mi læ namatuvvum proffessornaggon. Ašše læ læmaš dat, atte okta theologa proffessor (papai oapatægje) galgai bigjut Kristiania universiteti, ja okta alladet oappam theologa, gæn namma læ Ording, læi danen geččujuvvum;

mutto de i læm su addijubme gasta ja altarsakramenta birra Lutherusa ja girko dovalaš oapo mielde, son oroi cæmbo sogjamen Kalvin oapo bællai, ja go dat bođi diettevassi, de bigje cenas oasse papain ja erinoamaset Norga girko-olmugest vuostai. Ollo læ čallujuvvum Norga blađin dam aše birra, erinoamaset daina blađin, mak kristalašvuoda guvllui sogjek. Muttomak læ læmaš Ording vuostai ja muttomak su mielde. Daina manemus aigin læ maidai læmaš arvvalus ovta æra, goest læ Luthera oappo sakramenta birra, maidai bigjat professor ammati, nuft atte goabbasag ibmardusa sakramenta birra boatteba arvvoi; mutto dat arvvalus i mannam čađa.

Odne go dat blađe prentejuvvu muittala telegramma atte Ording læ šaddam professoran. Ja dam gæcel vulgge radđetusast erit girkkostatraada Knudsen, Vinje ja Hagerop-Bull. Ođđa girkkostatsraadan fast valljijuvvui Dr. theolog Otto Jensen.

### Lofotbivddo

i læk daina manemus beivin læmaš favdnat. Mutto Vestaraala bivdoværain læ ain obba buorre bivddo.

### Salled Akčovuonast

Skiervast muittaluvvu mannam lavar-daga, atte bærsjadaga Akčovuonast goddujuvvui 2 stampa rajest 7 stampa ragjai salledak fermiguim. Sturorodak læi 4 ja 5 strekasaža. I oktagen nuottebruka. Salled sikai gadde vuostai.

### Mærra gaibbeda su oaffarides,

maidai dam jage. Okta skjoita massi ovta olbma bagjel ruovda Vestfjorast. Dalkke læi garas ja mađohæmed čæce, damditi læi væjemættom dam olbma gagjot. Olmai læi 18 jage boares ja læi hui siega gandda.

### Gonagas Edvard

Engelandast i boade min gonagasa kruonedæbmai; mutto su droneg gal boatta.

### Frankrikast

læk dal valljim ođđa præsidentan, su namma læ Armand Fallieres.

### Belgradast,

gost moadde jage dast ouddal sorbmijegje gonagasek, muittaluvvu, atte gonagas Peter læ bænta fanga su šlo-

atas siste.

### Ruošæadnamest.

læ ain muosetesvuotta, ige læt dietto goas dat nokka.

### Koansta boarasmuvat.

Edison, dat olmai, gutte fonografa ja manga cera koanstalaš dinga læ smiettam, bargga ain angeret, gid-da 15 dimo ragjai bæivest ja oadđa dušše 5 dimo, vaiko son læ dal 59 jage. Gieskad læ okta amerikanalaš blađdečalle su sarnotallam, ja sodno sarnodæbme læi ænas dam birra, moft olmuš matta boaresan šaddat.

Dat læ okta dovdos ašše — celki Edison — atte olbmuk davalažat borrek ila ollo, ođek ila gukka ja baggek ila uccan. Olmuš dovdaci ječas sagga dærvasæbbo, jos son borači ja oadači uceeb. Olmuš borra ja oadđa jiermes erit — muttominn borra ja oadđa son ječas havddai.

Mon læm dam aše iskan darkkelet, nu atte dieđam, atte i oktagen mate čielggaset ja burist jurddagines barggat, go čoavje læ dievva borramušast. Olbmuk sardnuk, atte si barggek ila garraset. Dat læ joavdelas saka. Okta dærvas olmuš i barga goassege ila garraset. Mađe garrasæbbo son bargga, dađe stureb avkken læ dat sudnji. Mon læm okti barggam 5 jandur alma oadetaga ja hui uccan borramušain, ja dalle mon ollašuttim ovta mu buok buoremus bargoin. Dast mañnel ođđim mon 20 dimo oktanmanost, ja mon dovdimm ječam hui dærvasæn dast mañnel.

Moadde jage dast ouddal ožžom mon davda čoavjai. Mon nubbastuttim borramuša, gæččalam diti væketa go dat. Mon im læk goassege borram ollo; mutto dal loppedegjim mon atte ain uccadam bibmom. 2 manollim mon 160 grama biebmoin bæivest. Mon borrim ovta baste dievva ærtaid, væhaš laibe ja flæska, ja go dak 2 mano legje mannam, gavdnim mon, atte mu daidok legje čielgga-sæbbo, mu barggonaveak sturebak ja atte mu famok ja mu dæddo æi læm uccanam.

Mu ačče læi 94 jage boares, mu čæcece 102 jage ja mu agja 104 jage.

»Nuorttanaste» čalle, prentejægje ja olgusadde læ G. F. Lund, Sigerfjord, Vesteraalen.